

PARK FICTION - SZTUKA POLITYCZNEJ ZMIANY

Czy w dzisiejszych czasach, w Europie, garstka osób, bez pieniędzy, wpływów i układów, jest w stanie obronić swoją przestrzeń publiczną, przeciwstawiając się planom prywatnych, potężnych deweloperów oraz jeszcze potężniejszej władzy politycznej? Okazuje się, że tak. Udało się to w St. Pauli, najbiedniejszej dzielnicy Hamburga, drugiego, najbogatszego miasta Unii Europejskiej.

St. Pauli, to sławna dzielnica „czerwonych latarni”, położona nad rzeką Elbą. Na początku lat 1980-tych mieszkała tam niewielka grupa artystów i freaków z całego świata, którzy zasquatowali kilka opuszczonych, 19-wiecznych kamienic oraz zaadoptowali niewielki, zaniedbany skwerek, z widokiem na rzekę, dla potrzeb rekreacji – swojej i swoich licznych, czworonożnych przyjaciół. Po wielu, nieudanych próbach pozbycia się tej bohemy, przy użyciu zmasowanych sił policyjnych, władze miasta zdecydowały się sprzedać cały ten nadwodny teren prywatnym firmom deweloperskim, w celu realizacji w tym miejscu inwestycji, pod marketingową nazwą – **Media City** – zgodnej ze swoją polityczną strategiczną wizją Hamburga, jako miasta nowych mediów.

Dwoje lokalnych artystów – Christoph Schäfer i Cathy Skene – postanowili przeciwstawić tej polityczno-biznesowej strategii, oddolny, niezależny, partycypacyjny i dialogiczny proces budowy własnej, alternatywnej wizji stworzenia w tym miejscu prawdziwego parku. Ten wieloletni proces – pod nazwą **Park Fiction** – stał się dziełem sztuki politycznie zaangażowanej, prezentowanym na wielu wystawach w Europie i na świecie.

Zasadniczą taktyką Park Fiction było zorganizowanie równoległego planowania, w formie przyjemnej zabawy, złożonego z dwóch dynamicznych, zintegrowanych i współzależnych części:

- kompleksowej i zróżnicowanej sieci społecznych relacji, w formie kilku łatwo dostępnych platform komunikacji
- równoległego zasobu społecznej wiedzy, poprzez aktywowanie tych sieci konstruktywnym dialogiem, zainicjowanym publicznym ujawnieniem indywidualnych pragnień, związanych z wizją wspólnego, przyszłego parku

Zaangażowani artyści, jako liderzy Park Fiction, w swojej filozofii politycznego działania odwoływali się do koncepcji *psychogeografii* i tworzenia dialogicznych sytuacji, które zaproponował Guy Debord i Międzynarodowi Sytuacjoniści oraz koncepcji kłącza (*rhizome*) i polityki pragnień Gilles Deleuze'a.

Posiadanie niezależnej, *rizomatycznej* sieci relacji, przekraczającej granice St. Pauli i całego Hamburga, a nawet Niemiec i Europy, wypełnionej własnym zasobem społecznej wiedzy, dało lokalnym artystom i aktywistom polityczną siłę do wejścia, pod koniec lat 1990-tych, w konstruktywny dyskurs z władzami Hamburga i biznesem. Stworzona i zaproponowana medialnie wizja Park Fiction, uzyskała wystarczającą akceptację społeczną, aby lokalni politycy zmienili zdanie i wycofali się w 2000 roku ze swojej koncepcji „Media City”, na rzecz realizacji w tym miejscu publicznego parku, w zaproponowanej przez uczestników procesu formie zespołu fantazyjnych wysp.

Po formalnym zabezpieczeniu budżetu Park Fiction przez władze Hamburga – stanowiącym warunek porozumienia z artystami i aktywistami – ruszyły prace nad jego realizacją, w których aktywnie uczestniczyli pomysłodawcy poszczególnych wysp. **Park Fiction został ukończony w 2005 roku.**

Roman Sebastyański